

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

Наталія РЯБУХА

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

для здобуття ступеня магістра

**на основі здобутого ступеня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня
(НРК6 та НРК7)**

**(спеціальність 025 «Музичне мистецтво»,
освітня програма «Оркестрові струнні інструменти»)**

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради факультету
музичного мистецтва
Протокол № 8
від 11.03.2024 р.

Фаховий іспит проводиться з метою виявлення знань та фахових вмінь вступників, які бажають продовжити навчання в ХДАК за ступенем «магістр» з метою удосконалення професійної майстерності для подальшої творчо-виконавської, педагогічної та наукової діяльності в галузі музичного мистецтва, а також роботи в професійних концертних та музично-театральних закладах.

На навчання за ступенем «магістр» приймаються випускники ЗВО III-IV рівнів акредитації з кваліфікацією «Бакалавр музичного мистецтва» та ін. Вступники повинні мати необхідний рівень професійної майстерності, володіти знаннями, уміннями та навичками з основних спеціальних дисциплін («Спеціальний інструмент», «Диригування», «Історія світової та української музики», «Музична естетика», «Музична психологія», «Сучасна музика», «Історія хорового мистецтва», «Історія вокального виконавства» тощо); виявляти обізнаність у галузі теорії та історії музичного мистецтва, оперувати професійною термінологією.

Під час випробування вступник повинен виявити:

Знання:

– основного сольного і ансамблевого репертуару, який включає в себе твори різних епох, жанрів та стилів;

– теоретичних основ інтерпретації виконавської діяльності та на струнно-смичкових інструментах ;

– теорії та практики виконавської майстерності (системи та функції диригентського апарату, диригентського жесту, схеми диригування; вокально-виконавської та інструментальної техніки; принципів виконавської інтерпретації);

– технології виконання музичних творів на струнних інструментах або засобами мануальної техніки;

– основних етапів еволюції виконавства на струнно-смичкових інструментах;

– музичної форми та специфіки виконуваних абітурієнтом під час випробування творів;

– основ теорії музики.

вміння:

– виконувати концертні програми на високому художньому рівні;

– використовувати навички гри на інструменті в ансамблевому та оркестровому виконавстві;

- аналізувати різні редакції та порівнювати інтерпретації виконавців;
- самостійно знаходити шляхи втілення музичних образів твору;
- грамотно і виразно виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою музичні твори;
- орієнтуватися в питаннях історії виконавства на струнно-смічкових інструментах;
- виявляти специфічні особливості творів, виконуваних абітурієнтом під час випробування;
- грамотно визначати на слух, будувати та співати від звука інтервали, акорди та гами.

володіти:

- виконавською свободою гри на інструменті (пальцевою технікою, чітким та якісним звуковибудуванням у всіх частинах смичка, різноманітними штрихами, прийомами гри та чистим інтонуванням);
- арсеналом художніх виразних засобів гри (різноманітною вібрацією, навичками нюансування, вмінням знаходити тембровий баланс, фразуванням);
- знаннями в області музичної педагогіки, методики навчання гри на струнних інструментах;
- навичками визначення та побудови інтервалів, акордів та гам.

На період воєнного стану фаховий іспит проводиться в дистанційному режимі і складається з двох елементів:

– **«Виконавська майстерність»** - оцінка виконавської майстерності абітурієнта за відеозаписом виступу з виконавською програмою. Абітурієнти завчасно надсилають відеозапис або доступ на посилання відеозаписів (розміщених на платформі YouTube) виконавської програми творчого конкурсу на електронну адресу приймальної комісії;

– **«Теоретичне музикознавство, історія світової та української музичної культури»** – оцінка знань абітурієнта в режимі он-лайн в реальному часі (теоретичний елемент – усне опитування, співбесіда). Термін проведення (а також термін проведення консультації) буде розміщено додатково на сайті академії (в розділі «Розклад вступних іспитів»).

Перший елемент фахового іспиту – **«Виконавська майстерність»** – передбачає виконання випускником програми напам'ять, яка за ступенем

складності відповідає випускній програмі освітнього ступеня «бакалавр» (гра на музичному інструменті).

Під час фахового іспиту вступник має продемонструвати:

– вільне професійне володіння комплексом прийомів і виконавсько-технічних навичок;

– художньо-переконливу інтерпретацію музичних творів та артистичність виконання;

– високий рівень технічної майстерності виконання.

Вимоги до програми з фаху:

Абітурієнт має виконати напам'ять на інструменті програму з двох різних за стилем та формою творів (один з них крупної форми).

Вимоги до відеозапису виконавської програми. Відеозапис виступу з виконавською програмою, який абітурієнт завчасно надсилає до приймальної комісії перед початком творчого конкурсу, має бути зроблений без монтажу та спеціальних ефектів; на записі повинно бути чітко видно інструмент, руки та обличчя виконавця; програма записується одним файлом; відео має бути підписано ім'ям та прізвищем виконавця, рік, програма, що виконується.

Другий елемент фахового іспиту – **«Теоретичне музикознавство, історія світової та української музичної культури»** – передбачає перевірку знань з теорії та історії музичної культури. Абітурієнт повинен продемонструвати:

- ґрунтовні знання у галузі теоретичного та історичного музикознавства;
- практичні знання специфіки музично-виконавської діяльності, вміння;
- розкрити логіку та побудову композиційно-драматургічного змісту музичного твору;

- знання найважливіших етапів історико-культурної динаміки світового та українського музичного мистецтва;

- знання творчого доробку видатних вітчизняних та європейських композиторів, які репрезентують етапи розвитку світового музичного мистецтва;

- вміння орієнтуватися у музикознавчій та музично-критичній літературі з актуальних проблем сучасного мистецтвознавства.

Другий елемент фахового іспиту буде проведений в он-лайн режимі в реальному часі. Термін його проведення (а також термін проведення консульта-

ції) буде розміщено додатково на сайті академії (в розділі «Розклад вступних іспитів»).

Для складання другого елементу фахового іспиту абітурієнт повинен мати технічні засоби, необхідні для участі в ньому в режимі он-лайн в реальному часі. Посилання та коди доступу до участі у конкурсі абітурієнт отримує заздалегідь на електронну адресу, вказану при надсиланні відеозапису виступу.

Загальна (за двома елементами фахового іспиту) оцінка виставляється за **200-бальною** шкалою оцінювання. Абітурієнти, які отримали під час фахового іспиту **менше 124 балів**, до участі в конкурсі щодо зарахування для здобуття освіти не допускаються.

Структура оцінки за проходження фахового іспиту

№	Основні елементи фахового іспиту	Кількість балів
1	Виконавська майстерність	51-100
2	Теоретичне музикознавство, історія світової та української музичної культури	51-100
Максимальна кількість балів		200

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2024 РОЦІ на спеціальність 025 - Музичне мистецтво для здобуття ступеня магістр

Рівні оцінки	Критерії оцінювання
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання фахового іспиту. Володіє грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні. Не володіє знаннями з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури». Відсутні музичні здібності.
	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання фахового іспиту. Володіє грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні. Майже не володіє знаннями з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури». Відсутні музичні здібності.

	<p>Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання фахового іспиту. Володіє грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні. Має фрагментарні знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури». Майже відсутні музичні здібності.</p>
<p>2. Середній 124 – 149 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав (відповів) деякі завдання фахового іспиту. Програма, що була виконана на інструменті, не відповідає вимогам. Абітурієнт продемонстрував дуже слабкі знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури», що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня.</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання фахового іспиту. Програма, що була виконана на інструменті, майже не відповідає вимогам. Абітурієнт продемонстрував слабкі знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури», що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень.</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу. Програма, що була виконана на інструменті, лише частково відповідає вимогам. Абітурієнт продемонстрував невпевнені знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури», що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень.</p>
<p>3. Достатній 150-175 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання фахового іспиту, але програма, що була виконана на інструменті, не в повній мірі відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт має достатньо розвинутий технічний апарат, але не в повному обсязі демонструє наявність необхідних навичок виконання. Абітурієнт виявляє в цілому достатні знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури».</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання фахового іспиту, але програма, що була виконана на інструменті, не в повній мірі відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт має достатньо розвинутий технічний апарат. Абітурієнт виявляє добрі знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури».</p>

	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання фахового іспиту, програма, що була виконана на інструменті, відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт має достатньо розвинутий технічний апарат, володіє навичками цілісного комплексного аналізу матеріалу, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання, може самостійно виправляти допущені помилки, демонструє добрі знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури»</p>
<p>4. Високий 176 – 200 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав (відповів) усі завдання фахового іспиту. Програма, що була виконана на інструменті, повністю відповідає вимогам. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат, проте виявляє деякі огріхи у відтворенні нотного тексту, у відчутті форми. На достатньо високому рівні продемонстрував знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури». Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України і світу.</p>
	<p>Абітурієнт на високому рівні виконав (відповів) усі завдання фахового іспиту. Програма, що була виконана на інструменті, повністю відповідає вимогам. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат, проте виявляє дрібні огріхи у відтворенні нотного тексту, у відчутті форми. На високому рівні продемонстрував знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури». Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України і світу.</p>
	<p>Абітурієнт бездоганно виконав (відповів) усі завдання фахового іспиту. Програма, що була виконана на інструменті, повністю відповідає вимогам і виконана на дуже високому художньому рівні. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат. Продемонстрував всебічні знання з «Теоретичного музикознавства, історії світової та української музичної культури». Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України і світу.</p>

ЛІТЕРАТУРА

1. Дідич Г. Історія західноєвропейської музики. Ч.І. Кіровоград, 2005. 226с.
2. Верещагіна О., Холодкова Л. Історія української музики ХХ століття : навч. посіб. К. : Освіта, 2008.

3. Історія української музики. В 6 тт. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т миства, фолькл. Та етнгр. ім. М.Т. Рильського : Ред кол. М. Горійчук, О. Костюк, Т. Булат і ін. К. : Наук. думка, 1989-2004. ТТ. 1-5 : Т1. (від найдавніших часів до середини ХІХ ст.). К., 1989. 447 с. ; Т 2 (друга половина ХІХ ст.). К., 1989. 460 с. ; Т 3 (кінець ХІХ– поч ХХ ст.). К., 1990. 423 с. ; Т.4 (1917–1941) К., 1992. 615 с. ; Т5. (1941–1960). К., 2004. 521 с.
4. Лемішко М. М. Гармонія. Частина І. Діатоніка. Вінниця : Нова книга, 2007. 164 с.
5. Лемішко М. Гармонія. Частина ІІ. Хроматика. Вінниця : Нова книга, 2016. 216 с.
6. Муха А.І. Композитори України та української діаспори: довідник. К. : Муз. Україна, 2004. 352 с.
7. Олексюк О. М. Музична педагогіка. Навч. посібник. Київ : КНУКіМ, 2006. 188 с.
8. Ольховський А. Нарис з історії української музики: наук. видання / Підг. до друку, ред., вст. ст. та коментарі Л.П. Корній. К. : Муз. Україна, 2003. 512 с.
9. Очеретовська Н., Цицалюк Н., Черемський К. Український словник музичних термінів. Харків : Вид-во «Атос», 2008. 178 с.
10. Павлишин С. Музика двадцятого століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.
11. Супрун-Яременко Н.О. Поліфонія : посібник для студ. вищих навч. муз. заклад. Вінниця : Нова Книга, 2014. 512 с.
12. Шип С. Музична форма: від звуку до стилю. К. : Заповіт, 1998. 368с.